

Šrámkovy Sobotky

4

ROČNÍK XLVIII

ČERVENEC / SRPEN 2011

CENA 15 Kč

Ohlédnutí za Šrámkovou Sobotkou

Mim a Anna Rauschová při slavnostním zahájení

Bylo nebylo, je není... aneb mýtus...

„Lidová mytologie většinou podává zjednodušené torzo dost složitých a závažných příběhů.“ Když jsem celkem nedávno tuto větu četla v knize Václava Cílka Archeus aneb fragment radostné vědy o trpaslících, byl pro mě její obsah dost záhadou. Letošní ŠS mi dala odpovědi na všechny otázky, které mě v této souvislosti napadaly. Přednášky a autorská čtení přinesly odpovědi navíc i na otázky, které mě ani nenapadly. Nebylo by vhodné na tomto místě „dělat vědu“, ale pár myšlenek určitě stojí za zmínku. Přemysl Rut ve své přednášce „Hrnečku, dost!“ ukázal na známé pohádce, že námět dodržení zákona, uposlechnutí příkazu, pochází původně z biblického bájesloví a odměna je rovněž v božích rukou. Námět se rozšířil a vyskytuje se v mnoha modifikacích v pohádkách různých národů. Protože má hluboký etický podtext, nachází se v bájích a pohádkách na různých místech planety.

Ladislava Lederbuchová věnovala svou přednášku proměnám pověsti o Libuši a Přemyslovi u různých autorů od 10. do 20. stol. Ještě Kosmas pojímá látku velmi antic-

pokračování na další straně

KULTURNÍ A SPOLEČENSKÉ AKCE V SOBOTCE

3. 7. – 31. 10.	Šolcův statek – Lapidárium	ŠÁRKA RADOVÁ – SOCHY výstava
16. 7. – 21. 8.	zámek Humprecht	VLADIMÍR VLK – FOTOGRAFIE 2010–2011 výstava ve věži zámku
20. 8.	náměstí a park	SOBOTECKÝ JARMARK A FESTIVAL ŘEMESEL
20. 8. – 16. 9.	Šolcův statek – Galerie Karla Samšíňáka	MARTA JELÍNKOVÁ-TENOROVÁ PROVENCE – MÁ LÁSKA fotografie, kresby
21. 8.	16:00 chrám sv. Maří Magdalény	VARHANNÍ FESTIVAL
27. 8.	19:30 zámek Humprecht	OPERA VIVA II koncert
28. 8.	15:00 Šolcův statek	BESEDA S LADISLAVEM ŠPAČKEM
28. 8.	16:00 zahrada Šrámkova domu	SOBOTECKÉ LÉTO S POHÁDKOU pohádka Hloupé království
28. 8 – 30. 9.	zámek Humprecht	KŘÍŽEM KRÁŽEM ČESKEM výstava fotografií ve věži zámku
24. 9.	kolbiště pod Humprechtem	HOBBY ZÁVODY jezdecké závody spřežení
30. 9.	19:30 Městské divadlo	ŽENA VLČÍ MÁK úspěšné monodrama s Hanou Maciuchovou

ky včetně svatební noci zasvěcené antickým bohům. U dalších autorů tento námět zcela mizí – zato přesně vědí, jak vypadala hostina, či postroje koně. Proměny pověsti souvisely i s proměnami politické situace od antického posvátného vyorání ochranné brázdy přes pohled vlastenecký, před německým vlivem varující v 19. stol. po „lidovost“ výkladu v 50. letech 20. století. Dnešní doba má pramalou úctu k tradicím a respekt k autoritám. Není se tedy čemu divit, když současní autoři uchopí vlastně naprosto logicky látku pověsti způsobem velmi transformovaným a často jí dají podobu travestie. Nicméně v každé době je asi láková myšlenka říci spolu s Přemyslem Oráčem volům: „Jděte, odkud jste přišli!“

Do třetice – aby byla dodržena magie čísel – bude zmíněna přednáška Petra Janečka. Zabývala se novodobými „mýty“, správněji novodobými pověstmi, které se vyprávějí a šíří v mnoha zemích, vztahují se k mnoha „konkrétním“ místům. Vypravování „z třetí ruky“ se podobají často anekdotám či fámám a šíří se nejen ústně, ale i bulvárním tiskem a nezdá se, že by byly jen fantazie literatury. „...hejkal, vodník a další byla pedagogická strašidla na svém místě. Varovala děti před nebezpečím. Dnes je nahradili vrazi a devianti,“ zaznělo v přednášce. Dnešní příběhy nepoučí, jen dráždí, nejsou to však jen nevinné fantazie – mohou například vyvolat xenofobní nálady ve společnosti.

Za ocenění určitě stojí moderování přednášek Lukášem Novosadem, který vystupoval velmi nenápadně, dokázal však přednášky vtipně glosovat.

Program letošního festivalu byl velmi bohatý. Tradiční přednášky, poetické dopoledne, představení práce studia Šrámkova domu. Tato vystoupení svými výkony diváky úžasně pobavila, Ladě Blažejové patří určitě velký dík za odvedenou práci. K tradici patřily i koncerty různých žánrů a rovněž divadla, která předvedla, jak lze látku starou staletí či tisíciletí uchopit znovu a pokaždé jinak a nově. Nechyběly výstavy a vernisáže. Velmi kvalitní byly letos prezentace nakladatelství a autorská čtení. Při poslechu japonských a čínských pohádek a mýtů plných démonů, v něž tamější lidé skutečně věří, hrůzných bytostí, které se neštítí odporných činů, měli diváci pocit, že Je-

níček a Mařenka, kteří demolovali perníkovou nemovitost, a když se majitelka ohradila, upálili ji zaživa, jsou vlastně jen takoví uličníci.

„Mýtus a mytologie... je oblast, na niž nelze bez odborné přípravy vstoupit...“ citovala kohosi moudrého ve své přednášce Sylva Fischerová. Sobotka toto pravidlo překročila – a to hromadně. Většina účastníků vstupuje do Sobotky každoročně bez přípravy na dané téma, aby pak odjeli poučení (a pobavení). To už je jaksí logika tohoto festivalu. Otázka je, co se stane, když bez přípravy vstoupíme právě do mýtů. Nenaštvali jsme letos nějaké bytosti, které pak způsobily, že průběh nebyl úplně hladký?

Jedním z problémů festivalu je otázka, kam až lze v pluralitě programu zajít, jestli nebyl až příliš bohatý. Pedagogické semináře navázaly na dobrou tradici z předchozích let – kdo však byl na semináři – a bylo tam jen pár lidí – přišel o jiný velmi přitažlivý pořad a také o tradiční poslech rozhlasových her. Stejně na tom byli studenti a učitelé v recitačních dílnách, kteří trénovali na páteční večer – jeden z Olympů festivalu. Už v některém z minulých ročníků jsem se zmiňovala, že je mi líto těch, kteří něco pečlivě připravují a pak skončí bez diváků, či účastníků. Bude asi otázkou obtížné diskuse nalezení optimálního řešení. Snad k rozhodování přispěje alespoň částečně dobrá inovace – anketa šířená časopisem SPLAV, v ní se mohli k festivalu vyjádřit ti, jichž se týká především. Pokud jsem slyšela správná čísla, nevrátilo se vyplněných anket zrovna mnoho – je škoda, že mnozí nevyužili příležitost přispět k větší informovanosti organizátorů festivalu o názorech účastníků. Je určitě dobré, že ŠS hledá svou novou tvář – svět se proměňuje velmi prudce, role učitele dostává novou podobu a nový smysl a Sobotka je jedním z míst, která by na takové potřeby měla reagovat. Je jasné, že to není snadné.

Učitelé jsou lidé Inoucí spíše k tradicím – už jejich profese přináší řadu léta opakovaných rituálů, řád a systém – tedy bylo a je.

Umělci a umění, druhý a stejně nedílňý host festivalu ŠS, bez nějž by festival sám zcela pozbyl smyslu, má naopak stejně logickou a samozřejmou tradici – hledat nové,

netradiční, nevyšlapané cestičky, cesty, proudy a tendence – tedy bylo a není.

Zvláštní samostatnou skupinu tvoří studenti, kteří tendují logicky spíše k bylo, není a nebude! Já osobně po dvacetileté zkušenosti považuji za mýtus, že tyto tři hlavy jedné saně lze nakrmit ze stejné misky tak, aby to bylo stravitelné pro všechny. Zvlášť od doby, kdy si saň pořídila mládež – tedy své sáně a dala mu tradiční sobotecké jméno SPLAV, je po klidném trávení.

Nebylo by ovšem od věci, kdyby se všechny hlavy chovaly korektně. Učitelé by nemuseli tolik lpět na tradicích – změna v úvodu vypadala nadějně – ať se na zahájení nenamáhají jen účinkující, ať pro své pobavení udělají něco i diváci. Ať projeví svou nápaditost a invenci – a to se opravdu docela podařilo, ale co s tím dál? Znamená to, že účastníka bez masky, který nerad vzpomíná na dobu, kdy všichni museli pochodovat stejným směrem, nepustíme do sálu? V Sobotce, která se honosí vzpomínkami na svou nekonvenčnost a odvahu i v dobách minulých? A co tomu asi říkají sobotečtí občané, kteří přišli na „slavnostní zahájení“?

Co úvodní proslov – byl dobře připravený a plynul tak, jak by si slavnostní chvíle žádala? Jak souvisel s promítanými fotkami? Nechyběl tam někdo důležitý – připravit takovou prezentaci je věc docela náročná, abychom si nepohněvali nikoho ze soboteckého pantheonu? Dovedu si například představit, že do sálu plného maskovaných bytostí slavnostně vstupuje např. bohyně Pallas Athéna doprovázená kterýmkoli hrdinou. Přivítají diváky na hostině moudrosti pod Parnasem – a do vtipného projevu zamontují i organizátory a sponzory, bez nichž by festival nemohl existovat. Pana starostu povýší na poloboha (volby nebyly – tento starosta nakloněn už byl). Pozvou přítomné na hostinu „z čerstvých fiků, voňavých medových koláčků, nezbytných oliv a božského nektaru“, který jim bude načepován u výčepu. Hned by všem brambůrky a oříšky chutnaly trochu jinak. Závěr večera by obstarala Pýthie, která by podle vnuknutí boha Apollóna vyvěstila šťastlivce, na něž se usmálo božské štěstí v tombole (domnívám se, že by se účastníci bavili a výrazně by pak ubylo jak volajících po návratu k tradici – tak kritiků toho, že si diváci

museli občerstvení i tombolu obstarat – kde by na ně festival vzal)! To celé za hudebního doprovodu „boha Pana a jeho družiny“ – jejich nástroje se – jako vše ostatní – dodnes trochu modernizovaly.

A co to sáně SPLAV? Sbor satyrů? Nevypouští zbytečně často jedovatou slinu, oheň a síru subjektivních pocitů místo kvalifikovaného hodnocení programů i účast-

níků? Předchozí řádky rozhodně nejsou míněny kriticky – vím, že neexistuje jen řecká mytologie, ale určitě patří k nejznámějším a nejvznešenějším.

Rovněž vím, že něco připravit není snadné. Sama jsem připravovala jeden z pedagogických seminářů – také mi vše nevyšlo úplně podle mých představ, ačkoli jsem připravě věnovala maximum.

Zážitek, zábavy, poučení i otázek při naší letošní festival víc než dost. Poděkujeme pořadatelům, organizačnímu výboru, sponzorům, realizačnímu týmu, účinkujícím a všem, kteří mají na konání festivalu jakýkoli podíl – a popřejme jim hodně sil, invence a optimismu při přípravě dalšího ročníku.

Blanka Kotoučová

Radnice informuje

Zprávy z Městského úřadu

Usnesení ze 6. veřejného zasedání zastupitelstva města Sobotky, které se konalo dne 21. 6. 2011 v 18.00 hod. ve velkém sále spořitelny v Sobotce

Přítomno: 13 členů

Omluveni: Ing. L. Jenček, Bc. B. Špicarová Stašková

I. Zastupitelstvo projednalo a schválilo:

1. rozpočtové opatření č. 3/2011 – úprava rozpočtu k 20. 6. 2011 v celkové částce 48 531 880,- Kč v příjmové i výdajové části;
2. smlouvu o dílo mezi městem Sobotka a spol. Stavby Kotátko s.r.o. Sobotka na akci „Repasování a výměna oken a dveří na budově MěÚ v Sobotce“ za cenu 1 314 000,- Kč včetně DPH;
3. Program výstavby Města Sobotka pro volební období 2010-2014.

II. Zastupitelstvo vzalo na vědomí:

1. závěrečný účet za rok 2010 a zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření DSO Mikroregion Český ráj za rok 2010;
2. zápis z jednání kontrolního výboru ze dne 20. 6. 2011.

III. Zastupitelstvo ukládá:

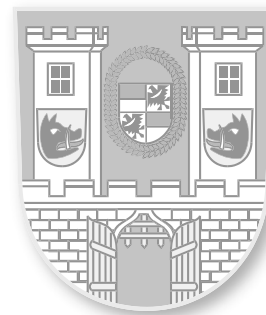
1. KV prověřit, zda sjednané podmínky pronájmu č.p. 244 (stáje koní) odpovídají skutečnosti, prověřit způsob odběru el. energie, vody a odpadového hospodářství a předat zprávu radě města do 31. 7. 2011.

Stanislav Tlášek
starosta

Nový sběrný dvůr v Sobotce otevřen od 2. srpna

V úterý 2. 8. 2011 byl v Sobotce otevřen nový sběrný dvůr, proto Město Sobotka jakožto zřizovatel považuje za důležité seznámit občany města se základními informacemi o jeho chodu.

Nejprve pár slov k výstavbě a ceně. Celý areál vznikl na místě provizorního skladování odpadů v areálu Technického střediska města v Březenské ulici (bývalý zemědělský statek). Investorem bylo město Sobotka, kterému se na výstavbu podařilo v roce 2010 sehnat dotaci ze Stát-

ního fondu životního prostředí ve výši 11 miliónů Kč. Zbývajících 2 mil. z celkových třinácti miliónů doplatilo ze svého rozpočtu město. Stavbu realizovala firma Chládek a Tintěra Pardubice v období duben – červenec 2011. Podmínkou získání dotace byla spolupráce s okolními obcemi na chodu sběrného dvora tak, aby sloužil většímu počtu lidí, než má samotná Sobotka. Sběrný dvůr tedy mohou využívat také obyvatelé obcí Libošovice, Libuň, Markvartice, Mladějov, Osek a Samšina, které se na provozu finančně podílejí. Slavnostní otevření sběrného dvora se uskutečnilo 1. 8. 2011 ve 13 hodin za účasti náměstka hejtmana Královéhradeckého kraje Ing. Josefa Táborského a generálního ředitele firmy Chládek a Tintěra Ing. Petra Pejchy a dalších zástupců této firmy. Samozřejmě byli přítomni i zástupci města Sobotka a zástupci veřejnosti. Běžný provoz byl zahájen 2. 8. 2011. Reportáž ze zahájení natočila internetová Naše televize a je k vidění na www.sobotka.cz

Pohled na nový sběrný dvůr

Foto: Ondřej Březovský
Zpravodajský web www.mojecinsko.cz

*Ing. Táborský, starosta Tlášek, Ing. Pejcha
a stavbyvedoucí pan Janeček při přestřihávání pásy*

SBĚRNÝ DVŮR SOBOTKA Březenská 244, 507 43 Sobotka

- PROVOZOVATEL A VLASTNÍK
Město Sobotka, Boleslavská 440, 507 43 Sobotka, IČO 272124
- ODPOVĚDNÁ OSOBA
Jaroslav Šperling, Městský úřad – úsek životního prostředí, Boleslavská 440,
507 43 Sobotka, tel. 493 544 383, e-mail: sperling@mesto-sobotka.cz
- VEDOUcí OBSLUHY SBĚRNÉHO DVORA
Milan Tomsa, tel. 732 610 877
- PROVOZNÍ DOBA
úterý 8:00 – 16:00
pátek 8:00 – 16:00
sobota 8:00 – 12:00
- Odevzdání odpadu bude prováděno na základě kontroly občanského průkazu (kontrola trvalého bydliště). Občané Sobotky a podílejících se obcí odevzdávají odpady BEZ POPLATKU ZDARMA kromě objemného odpadu nad 150 kg / rok, stavebního odpadu a pneumatik.
- Odpady z podnikatelské činnosti, od chalupářů a z nepodílejících se obcí jsou zpoplatněny platným ceníkem.
- Odpady bude vyvážet a likvidovat firma Severočeské komunální služby s.r.o. z Jablonce nad Nisou, součást firmy Marius Pedersen.

DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ:

Od 1. 8. bude ukládání odpadu kdekoli na veřejném prostranství mimo sběrný dvůr považováno za založení černé skládky a pokutováno až do výše 50 000 Kč.

DRUHY PŘIJÍMANÝCH ODPADŮ A JEJICH CENÍK

Kategorie	Odpad	Jednotka	Cena s DPH
Tříděný odpad	Plastové obaly od nápojů		zdarma
	Plasty z domácnosti (ve žlutých pytlích)		zdarma
	Směsný papír a karton		zdarma

	Sklo čiré a barevné		zdarma
	Kartonové obaly od nápojů – tetrapaky (v oranžových pytlích)		zdarma
	Kov		zdarma
Nebezpečný odpad	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek	kg	20,-
	Nechlorované minerální motorové, převodové a mazací oleje	kg	20,-
	Absorpční činidla (znečištěný textilní materiál, ochranné oděvy)	kg	20,-
	Odpadní barvy a laky obsahující rozpouštědla nebo jiné nebezpečné látky	kg	20,-
	Odpadní lepidla a těsnicí materiály obsahující org. rozpouštědla nebo jiné nebezpečné látky	kg	20,-
	Jiná rozpouštědla a směsi rozpouštědel	kg	24,-
	Kyseliny blíže nespecifikované	kg	16,-
	Jiná nepoužitelná léčiva	kg	26,-
	Olejové filtry	kg	12,-
	Olověné akumulátory	kg	5,-
	Jiné baterie a akumulátory	kg	17,-
	Výbojka	ks	18,-
Elektrozařízení	Lednice		zdarma
	Televizory, rádia, monitory, počítače, ostatní domácí elektrospotřebiče		zdarma
	Zářivky		zdarma
Odpady kategorie „O“	Objemný odpad	t	2 300,-
	Stavební odpad – suť, zbytky stavebních materiálů	t	600,-
	Pneumatika – osobní automobil	ks	40,-
	Pneumatika – nákladní automobil	ks	170,-
Odpad ze zeleně	Tráva		zdarma
	Větvě, roští		zdarma

Podrobnosti a katalogová čísla odpadů jsou k nahlédnutí u obsluhy v kanceláři sběrného dvora.

Oprava: Na letáčích, které dostali obyvatelé města do schránek a na internetu byla chybně uvedena cena u položky **stavební suť, zbytky stavebních materiálů**. Správná cena je **600 Kč / t**. Tímto se omlouváme za nedorozumění.

Rekonstrukce veřejných WC na zámku Humprecht

12. 8. byly dokončeny všechny práce na rekonstrukci veřejných WC pro návštěvníky Humprechtu, které provádí valdická firma Staving. Dosavadní stavba nevyhovovala jednak stavem zařízení, ale zejména nedostatečným zásobováním vodou, proto byla v základech vybudována nádrž, do které se bude přečerpávat voda z nedaleké studně. Obnoveny byly všechny prvky sanitární techniky, byla položena nová dlažba a obklady, elektrorozvody, byla osazena nová okna a dveře a celý objekt byl zateplen. Vstupní dveře do objektu byly osazeny mincovním automatem, přístup k WC byl vydlážděn a opatřen zábradlím. Celá rekonstrukce stála cca 1 300 000 Kč a městu se podařilo v loňském roce na tuto akci získat dotaci ve výši 450 000 Kč. Zámek každoročně navštíví kolem 25 000 návštěvníků a fungující, slušné zařízení veřejné WC by mělo být u takového památky standardem.

Výstavba kanalizace a plynu ve městě

3. etapa výstavby kanalizace se blíží k závěru – celá páteřní stoka B, tedy úsek Šafranice – Šolcova – Baštecká – Jičínská – Na Benešově – Na zadní cestě je kompletní, v současnosti se budují přípojky pro jednotlivé nemovitosti. Zároveň se plynofikuje ulice Šafranice, Šolcova, Baštecká a Malé náměstí. Hned poté, tj. v polovině srpna a v září, se budou upravovat povrchy na Šafrancích, v Šolcově, Baštecké a Jičínské ulici. A ještě na podzim se bude rozvádět plyn v Bezručově ul. a Na Benešově.

Jan Janatka
místostarosta

55. Šrámkova Sobotka očima redaktorů SPLAV!U

SPLAV! (Sobotecký Pravidelný Lehce Avantgardní Věstník) vychází během konání festivalu.

Reportáž psaná na Sobotce

Na zahájení letošní Šrámkovy Sobotky přicházíme všichni načas. Předsáli sokolovny je už plné lidí. Brzy jsou každému z nás redaktorů rozdána aktuální čísla Splav!u, abychom je případným zájemcům okamžitě mohli poskytnout. Tito se ale ukazují býti po-

Představení Neklan. cz aneb Ze starých pověstí českých Naivního divadla Liberec

měrně osvětlenými, neboť skoro všichni potvrzují vlastnictví jednoho, či dokonce obou čísel našeho časopisu.

Jako každá důležitá akce i tato začíná se zpožděním. Čas strávený před hlavním sálem nám zpestřuje mim. Některé baví, některé spíš děsí, ale dobu čekání zpestřuje rozhodně. A o chvíli později ho vidíme znovu, tentokrát již na oficiálním začátku zahajovací akce.

Mezi účastníky vidíme roztodivné bytosti - elfy, čarodějnice i demony z Dálného východu; všechny však spojuje prvek legendy, mýtu či pohádky. Jsou různého věku i pohlaví a zdá se, že se baví, ačkoli víc než pobavení je na nich vidět očekávání, s čím se slavnostní zahájení předvede tentokrát.

Předvádění ostatně začalo takřka okamžitě po začátku. Po uměřeném uvítání paní Kofránkové, jež se stylizovala do role

hospodyně (s nezbytným hrncem jakožto rekvizitou), následuje výstup Josefa „Barda“ Šlerky, tentokrát převlečeného za čerta. Ze svého, tj. fonetického hlediska musím konstatovat, že projev výše zmíněné dámy byl velmi srozumitelný, s logickým členěním na promluvové úseky - bylo znát, že jde o zkušenou mluvčí. Projev Josefa Šlerky, který znám i z akademického prostředí, byl oproti tomu poněkud ovlivněn jeho tendencí nepřikládat větší pozornost rozložení lidí v sále a k části publika se otáčet zády. Posloucháme jejich stručné poděkování sponzorům a netrpělivě očekáváme, až se tato část programu jaksí „odbyde“ a začne večerní program.

Toho se po chvíli dočkáme. Pan starosta pronese krátký uvítací projev a k tradičnímu obřadu „naklání“ si pozve celou redakci našeho časopisu, jejíž kostýmy jsou mnohdy mírně řečeno originální (a nelze vyloučit, že po spatření některých z nich starosta litoval nápadu angažovat v naklání opravu všechny). Po této veselé scéně následuje projev dr. Petra Kovaříka, který vystupuje v roli jakéhosi cestovatele, jehož jméno jsem nezachytila, s plnovousem, který činí jeho již beztak nevýrazný projev takřka nerosrozumitelným. Tématem jeho patnáctiminutového projevu byly - kromě několikrát opakovaní skutečnosti, že má na něj pouze patnáct minut, a tak nám nestihne říct nic důležitého - mýty o českých autorech, např. o Janu Nerudovi nebo T. R. Fieldovi. Pokračuje se vystoupením A. Rauschové a zmíněného mima, který je však příliš tichý na to, aby sdělil své jméno. Toto krátké taneční představení na melodii *Krásného zámku* není bez zajímavosti - jeho první část totiž probíhá bez hudby (záměrně) a druhá část je zpestřena poněkud improvizovaným zakončením.

Kromě dalších prezentací, např. krátké přednášky pana Libora Vacka či provedení různých verzí *Krásného zámku*, následují i další exhibice. Zvláště silným dojmem na nás zapůsobí kvíz na téma K. J. Erbena.

Kdybych nevěděla, že většinu osazenstva tvoří učitelky základních škol, usoudila bych, že je soutěž cílena na jejich žáky.

S postupujícím časem začínají nadpřirozené bytosti vykazovat známky podivného chování. Dáma s hranostajem vytrvale hovoří s hranostajem. Pánovi v kostýmu pana Kejmara musí pro rozhovor stačit jeho půllitr místního piva. Elf Legolas má zcela konsternovaný výraz v obličeji, což možná souvisí s pokusy o zmizení (a posléze o sebevraždu) hobita Froda. Čarodějnice vytrvale žvýká slané tyčinky a snaží se vzbudit dojem, že má v ústech několik cigaret. Nakonec jsou všichni vysvobození zpíváním sobotecké hymny *Krásný zámek*. Dlužno podotknout, že *Prší, prší* by bylo pro momentální meteorologickou situaci příznačnější, nicméně „do hájičku zeleného“ také není zcela od věci...

Eliška Churaňová

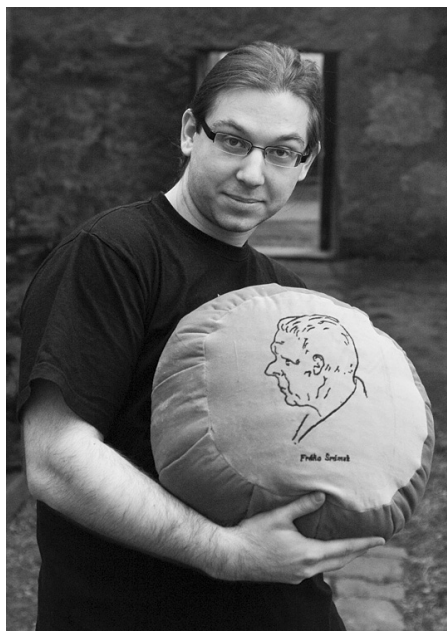
Nač úvodníky?

Šrámkova Sobotka je festivalem rozmanitým. V každém případě se však jedná o festival českého jazyka ve všech jeho podobách, který si za účtyhodnou dobu své existence vybudoval slušnou fanouškovskou základnu a jisté návyky, které se udržují setrvačností, a přesto se do nich vkládá při přípravě často více energie a svou diváckou přízni předčí i ty body programu, na kterých by měl celý festival stát.

Poslední dobou se totiž objevuje čím dál víc lidí, kteří pro stromy nevidí les, či, tematicky upraveno, pro Šrámkovu Sobotku nevidí Fraňu. Ti lidé (ke kterým se občas přidám i já, vždyť je to tak pohodlné, svézt se

Studio Šrámkova domu mělo tradičně velký úspěch

Polštářek s Fráňou Šrámkem doporučují 4 z 5ti spánkových hygieniků (ve zmenšené podobě k dostání v Městském informačním centru)

s davem!) jako by zapomínali, že tento festival je o něčem trochu jiném, než o koncertech a tričkách. Že jestli někoho stále baví stoupat si do pozoru, kdykoliv se ozve „Znám já...“, ať vstává, dokud mu to kolena a kyčle dovolí. Že slavnostní zahájení ani zakončení není úhelným kamenem programu a být by nemělo.

A velkým obloukem se tím vracím k tomu, na co se ptám v názvu tohoto textu. Nač vlastně úvodníky? A nač recenze, skandování „Tímto považuji...“ a celý ten balast, který někdy svou opulentností zastíní vlastní účel a poslání celého festivalu? Vždyť když si odmyslíme všechny tyhle pro nás dnes již neodmyslitelné součásti, zbyde nám seriózní, avšak ne pro každého stravitelný týden plný divadla, čtení a přednášek. Ten balast, ke kterému patří i tento úvodník, by si však měl uvědomit, že je pomíjivý a že jednou bude Šrámkova Sobotka bez Šlupky, bez EXODu a samozřejmě klidně také bez Splavlu. Jednou bude na slavnostním zahájení znít třeba *Ej, od Buchlova* (taky hezká lidovka, ne?) a na kytici lučního kvítí budou již vzpomínat pouze devadesátiletí pamětníci ve svých příliš dlouhých projevech. Ano, tradice jsou tradice, ale co je ještě tradicí zachovánihodnou a co již vžitým a často přežitým rituálem, mnohdy udržovaným při životě několika zastánci, kterým se ostatní netroufnou postavit? To by měl prověřit čas.

Nezbývá tedy než doufat, že selekce proběhne úspěšně a ku prospěchu festivalu. Splavlu přejí, aby jí prošel, posílněn a vylepšen. A také nezbývá než doufat, že i na 85. ročník přijedou lidé z druhého konce země a bude jim líto, až budou ze Sobotky odjíždět. Třeba jich bude dokonce i více než letos...

Michal Sedláček

Vox populi – shrnutí ankety

(anketa pro účastníky Šrámkovy Sobotky)

Vedle papírku stěžujícího si na krádež svačiny jsme včera z krabice v informačním centru vylovili i 30 vyplněných dotazníků s řadou velmi podnětných odpovědí. Ve vzorku mírně převažují respondenti mladší (18 – 26 let), zastoupeny však byly všechny věkové kategorie.

Co jsme se z odpovědí dozvěděli?

Nejzastoupenějším přívlastkem přiřazeným Šrámkově Sobotce je tradiční. Festival je dále vnímán také jako intelektuální, pohodový, přívětivý a domácký. Naopak vůbec nikdo nezvolil k popisu atributy moderní, oslovuje nové lidi, náročný či vyprázdněný.

Účastníci do Sobotky jezdí nejvíce za přáteli a za celkovou atmosférou festivalu. Dále je lákají i zajímaví lidé, určitý genius loci města i okolí, různorodost kulturních podnětů, poezie, čeština, literatura. Mladší účastníci také téměř všichni zmiňují dílnu. Jeden z respondentů do Sobotky jezdí za Veronikou Hesounovou.

Z programu festivalu s přesvědčivým náskokem vedou večerní divadla, následovaná večerními koncerty a přednáškami. Jak koncerty, tak přednášky se vyskytují naopak i mezi položkami méně důležitými až zbytečnými, spolu s výstavami a rozhlasovými hrami. Většina respondentů však nechala tuto otázku nevyplněnou s tím, že za nedílnou součást festivalu považují i ty body programu, které zrovna je osobně příliš neoslovují.

Podněty pro změnu, posílení či vylepšení byly sepsány velmi různorodě, přesto se mezi nimi dá najít několik jader: volá se především po větší a lepší propagaci festivalu, dále trochu abstraktně po empatii

a toleranci. Mezi věcným zajištěním festivalu je silný hlas po místu pro sdružování, a to zejména za špatného počasí, kdy tuto funkci nemůže plnit zahrada Šrámkova domu. Další materiální připomínky směřují ke koupališti (teplá voda), k jídelně a k drobným opravám spořitelního sálu (zářivky, sedadla). Organizace festivalu by také měla být otevřenější, vítány by byly například zprávy z jednání přípravného výboru nebo zdůvodnění změn ve festivalové struktuře. Dvě mladší respondenty také doporučují potlačit aroganci a pseudointelektuálnost Splavlu.

V námětech na nové dílny se nejsilněji zmiňuje obnovení dílny tvůrčího psaní, účastníci si ale dokáží na festivalu představit i dílnu vyloženě divadelní, výtvarnou, filmovou, lektorství dětské tvorby, dílnu pedagogickou, ortoepickou, dílny zaměřené na rodiče s dětmi, fyzické básnictví, rétoriku, improvizaci nebo i angloamerickou literaturu. Zajímavým návrhem je také rozšíření konceptu dílny o nový formát 2-3hodinových workshopů.

Mají-li účastníci připodobnit festival ke zvířeti, volí nejčastěji zvířata větší, důstoj-

Hudební soubor Fidle z Jičína

ná (posvátná kráva, medvěd, slon), případně trochu pomalá: želva, liná kočka, lenochod. Několika lidem festival připomíná (lehce stárnoucího) koně. Splav! je oproti tomu vnímán jako zvíře drobnější, často hlodavé (veverka, křeček, piskomil) případně jako menší šelma (liška, štěně, narcistní kočička), chobotnice, krocan nebo plž, který zanechává slizkou stopu.

Dotazníky budou k hlubšímu studiu a pro inspiraci předány přípravnému výboru. Děkujeme všem, kdo si našli čas na jejich vyplnění.

Ondřej Šmejkal

Do sobotecké knihovničky

V knižnici vydávané Knihovnou Václava Havla, o.p.s., byla nedávno zachycena recepce díla Fráni Šrámka u mladičského Václava Havla a jeho přátel ze skupiny Šestatřicátníci. Nalezneme ji v **Sešitech Knihovny V. Havla** (číslo 2 z roku 2010), které vyšly pod názvem „**Rozhovory 36. Stříbrný vítr. (Výběr z tvorby šestatřicátníků)**“ a které připravili editoři Martin C. Putna a Jan Hron. Svazek mj. obsahuje edici obou svazků básnické revue Stříbrný vítr (č. 1, vyšlo 20. 12. 1953 a č. 2, vyšlo 14. 3. 1954, strojopisy). První číslo revue bylo uvedeno Šrámkovou básní Písecká (s. 1–2), za ní následoval redakční úvod a dalších 20 stran příspěvků členů skupiny; druhé číslo mělo 30 stran. Ve druhém sešitě redakce uvedla: „název nás nijak úzce nepojí k Šrámkovi, chce být toliko označením vzduchu, jaký bychom rádi v revue cítili, jehož jiným označením je mládí“. Úvod nedávno vydané publikace tvoří Putnova studie „*Šestatřicátníci: Havlova první parta či též Protocharta*“, která obsah svazku včetně přitažlivosti šrámkovské poetiky pro členy skupiny zařazuje do širšího kontextu. Upozorňuje, že uskupení se názvem revue hlásilo ke světu demokratické levicové kultury. Intonaci obsažených textů skupiny označuje jako „nezaměnitelně šrámkovsky exaltované“ (s. 14). Dále upozorňuje na dobovou aktualizaci Šrámkova díla natočením filmů Měsíc nad řekou (1953) a Stříbrný vítr (1954, v kinech 1956), které narušily tehdejší sorealistický kulturní monosvět, a na pozdější Havlovy „motivy ironické distance [...] od vlastní teenagerovsky naivistické šrámkovské éry šestatřicátníků“ (s. 14). Stalo se tak zejména ve hře Zahradní slavnost, kde je báseň Písecká užita. Na závěr tohoto upozornění můžeme zalitovat, že V. Havel nenašel v době výkonu prezidentské funkce přes vícero pozvání čas ani na návštěvu města Sobotky a ani festivalu Šrámkova Sobotka (kde se mj. hrála i Zahradní slavnost). Můžeme doufat, že by se tak mohlo ještě

stát; dovedeme si představit, jak by diskuse s ním mohla být zajímavou. A pochopitelně můžeme sledovat ediční počiny jeho Knihovny, možná v nich narazíme na další zmínku vztahující se k našemu regionu a jeho osobnostem.

Jan Bílek

Obvykle v této rubrice vítáme nové knížky o našem kraji a doporučujeme je našim čtenářům. Tentokrát však píšeme o knížce, kterou k zařazení do regionální knihovničky doporučit nemůžeme. Jmenuje se **Český ráj. Kde bory šumí po skalínách**, napsal ji Luboš Y. Koláček, má 256 stran a vydalo nakladatelství Regia Praha.

Na první pohled upoutá barevná Kost na deskách a nad ní slova Tajemné stezky. Obsahem je podivná kompilace údajů a textů z historických děl, pověstí a turistických průvodců, doprovázená chybnými jmény (např. zmatky v křestních jménech členů rodu Smiřických nebo v názvu obce Vlčí pole – Vyšší pole /psáno s malým p/, nakladatel Ladislav Kuncíř dostal jméno Minciř, Francesco Ceresola je psán jednou Ceres, podruhé Ceresol, Rudolf ze Štubenberka se stal Rudolfem ze Šumburka). Vlastní poznatky jsou provázeny slovy „Dobré – ne?!“ nebo „Jistě i útrata proběhla ke všeobecné spokojenosti přítomných číšníků...“, „Mohlo to tak být. Jistěže mohlo – anebo: kdoví?!“, „Nějak si to ten lid zjednodušil...!“, „Nícméně – Teď žijeme! A naplno...“ atd.

„Nové“ údaje se dovídáme i o Fráňovi Šrámkovi. „Neméně cenná jsou i nejrůznější historická stavení ze dřeva. V jednom z nich se narodil spisovatel Fráňa Šrámek a dnes tu můžeme zhlédnout nejen jeho muzeum, ale také galerii grafiky.“ A když se vzpamatujeme a domyslíme si, že autor udělal z básníků Šrámka a Šolce jednu osobu, další překvapení: „V jeho /Šrámkových/ osmi letech se rodiče i s malým Fráňou stěhují do Písku.“

Svrázný je i výklad o Josefu Pekařovi (chybí třeba velká práce o Janu Žižkovi) nebo o spisovateli Františku Křelinovi (i zde jsou vyjmenována téměř všechna jeho díla – ale chybí jeho novější knihy Má přítelkyně Dora

nebo lidická tragedie Každý své břímě). Konečně o charakteru knihy svědčí i mezititulek „Karel Václav Rais psal pro děti i pro alkoholiky.“

Snad ani nemá cenu registrovat všechny neopravené překlepy (boleslavský tiskař Zwinkl se píše Zwinkl, Jindřich z Michalovic je z Michlovic, kostecký hejtman Matěj Blatenský dostal jméno Blatský, Humprecht zasáhl blesk roku 1878 místo 1678 a při opravě dostal na špičku půlměsíc – ve skutečnosti až roku 1829) atd. Až úsměvně působí zjištění na s. 222, že Jičín je město „založené roku 1300“, které je na následující straně upřesněno faktem, že „Dokladem o městu ... je listina z 1. srpna 1293.“

To vše jsou ale drobnosti – nejvíce vadí svévolné nakládání s údajnými citáty třeba z díla Augusta Sedláčka. Z jeho Hradů jsou převzaty i ilustrace a plánky – většinou bez uvedení autorů! A vše – pokud to jen trochu jde – zahaleno do domýšlení, tajemna, magie. Ó tempora, ó mores!

Karol Bílek

Krajanské hroby

Spisovatel Karel V. Rais měl dva bratry: Antonína a Jindřicha. Všichni tři vystudovali jičínský učitelský ústav. Prostřední z nich, Antonín, se narodil právě před 150 lety, 5. srpna 1861 v Bělohradě. Po maturitě roku 1880 působil v Jeřicích, v Bělohradě a v Železnici, odkud přišel roku 1891 do Sobotky jako učitel nově vznikající měšťanské školy. Po smrti prvního ředitele Františka Ryby se stal roku 1894 ředitelem této školy. Rodina bydlela na náměstí u Mrákotů v čp. 194, později v Pečově „bilém domě“ čp. 122.

V jeho rodině žil od roku 1887 i Raisův otec, a pravděpodobně právě proto začali do Sobotky jezdit i Karel a Jindřich Raisovi s rodinami. Zvláště Karel si naše město oblíbil a trávil tu celé prázdniny.

V roce 1899 starý Václav Rais ze-

mřel a ve stejném roce byl Antonín přeložen do Mnichova Hradiště jako okresní školní inspektor, kterým zůstal až do své smrti 8. prosince 1920. Pohřben je na tamním hřbitově a na pomníku si můžeme přečíst verše epitafu, který bratrovi složil Karel V. Rais:

*Jen škole sloužil, milým českým dětem,
a práce pro ně vždy mu byla světem;
když Pán mu odňal jeho dítě vlastní,
šel rychle za ním a jsou spolu šťastni.*

Verše nám připomínají smutný okamžik, kdy Antonínu Raisovi zemřela roku 1919 jediná dcera Milada. A smutný je nyní i osud jeho hrobu. Kdyby nebylo našich krajanů, manželů Zdeňky a Jana Doudových, byl by i letos neudržovaný a zarostlý tak, že by jména pohřbených i krásné verše nemohl nikdo přečíst. (Nemohl by hrob do své péče převzít mnichovohradištský městský úřad?) Doudovi jsou i autory naší fotografie. Děkuje!

Ještě připomínáme, že velký článek o Antonínu Raisovi z pera Bohumila Helcla otiskl Zpravodaj Šrámkovy Sobotky roku 1972, s. 52–56. Písemná pozůstalost Antonína Raise je uložena v Literárním archivu Památníku národního písemnictví, její soupis vyšel roku 1980.

K. B.

Místo posledního odpočinku
Antonína Raise v Mnichově Hradišti

Výstava ke 200. výročí Šolcova statku

Foto: Alena Pospíšilová

Výstavu zahajoval Karol Bílek

Úvodní proslov Karola Bílka

Vážení přátelé,
dostal jsem těžký úkol říci pár slov úvodem k výstavě 200 let Šolcova statku. Těžký proto, že hovořit v Sobotce o Václavu Šolcovi je asi tak vhodné jako nosit dříví do lesa nebo vznešeněji sovy do Athén. Literární historici rozcupovali dopodrobna pět vydání jeho Prvosenek i několik výborů z jeho tvorby, básníci se vyznali z obdivu, přátelé a pamětníci zavzpomínali, regionální znalci doplnili bádání o několik krajových detailů. A s jeho životem a dílem se obvykle dostalo i na jeho rodiště a rod. Však je toho výborným dokladem i tato výstava. Je tu skoro vše, co její název slibuje. Od záklopy dokládající na den přesně stavbu honosného statku přes jeho smutný osud hrozící zánikem krásné památky až po jeho záchranu a výtečné využití díky kulturnímu rozhledu dr. Karla Samšiňáka, jeho syna Jana a členů Občanského sdružení Přátel Šolcova statku. Dokonce jsou připomenuty i drobnosti, jako třeba krátká epizoda jeho využití jako skautské klubovny. Trvale jsou všechna tato fakta zaznamenána na internetových stránkách Šolcova statku.

A tak dovolu pamětníkovi připojit jen několik osobních vzpomínek. Ta první je ještě ze studentských let žáčka mnichovohradištské jedenáctiletky, který dostal za úkol připravit referát o Václavu Šolcovi. Díky biografickým románům Jaroslava Šulce a Adama Jista se mi podařilo mluvit hlavně o Šolcových láskách a ani zvonek na konci hodiny mě nemohl zastavit. Pan učitel Košek mě pochválil, ale nějak rozpačitě, asi čekal spíše rozbor díla.

Druhá vzpomínka je delší. Týká se zachrany Šolcova statku koncem 50. let. Tehdy byla moje matka předsedkyní národního výboru a chtěla stavbu zachránit. Vždyť sem chodila jako skautka a navíc ona požádala Fráňu Šrámků, aby jejímu dívčímu oddílu vymyslel vhodný pokřik. Básník vyhověl, děvčata měla navrch nad kluky, ale ti nakonec přišli s prosíkem, aby se Šrámkova slova stala pokřikem celého soboteckého skautského střediska. A stalo se. – Nyní máma musela dojednat se Samšiňákovými výkup stavení, pracně jim zajistila využívání zahrady, sháněla finance a s pomocí Karla Samšiňáka odborníky atd. Nakonec se vše podařilo a mohli jsme sledovat, jak tesaři z památkářského stře-

diska v Náchodě širočinami otesávají trámy a jeden po druhém vyměňují, jak roste nová lomenice, pavlač, došková střecha. Doktoru Kafkovi jsem coby začínající archivář přečetl nápis na záklopě, aby ho mohl restaurovat. Však to později prof. Jiří Trejbal zaznamenal i do svého soupisu nápisů na Sobotce. Ale byly i další drobné starosti – vím třeba, jak máma sháněla ručně posekanou slámu, tuším z ječmene, ze které by se daly vázat došky. Nebo jak nikdo nevěděl, jak se dělá mazanice mezi trámy, až sehnala starého dědu Srba. A nakonec vše dopadlo dobře.

Třetí vzpomínka patří nezapomenutelným poetickým odpoledním při Šrámkově Sobotce, která začínala obvykle zde. Recitační soubory se často přely, kdo bude zahajovat zde, kdo u sv. Anny atd. Někdy na sebe parodubičtí SUPové, Svitavští, Hlinečtí a další zle pokukovali, když to nešlo podle jejich přání. Ale večer na Poště už zas byli nejlepšími přáteli. Já jsem tehdy míval za úkol seznámit účastníky učitelské základny s městem a byl jsem šťastný, když můj suchopárný vodopád jmen a dat doprovázel nezapomenutelný Václav Kamelský poetickými doplňky. A ještě sem patří jeden Václav, prof. Václav Hejn. Tento blízký Šrámkův přítel byl na rozdíl od své paní spíše tichý, málomluvný. Ale když promluvil, stálo to za to. Jeden z jeho nejkrásnějších projevů zazněl roku 1966 právě zde, když hovořil o Václavu Šolcovi. To se tu ještě nekonaly výstavy ani besedy, ještě tu nebyl firemní štít galerie ani pamětní deska na ořechu, myslím, že ještě ani pískovcové sloupky u vrátek. Ale chalupa již dýchala poezií...

Vzpomeňme tedy při prohlídce výstavy všech, kdo zde žili, kdo chalupu měli rádi, kdo ji zachránili a vdechli jí smysluplné využití. A snažme se, abychom vychovali alespoň pár následovníků, kteří převezmou štafetu lásky k Sobotce do budoucna a vydrží, i když dnešní doba lyrice, humanitnímu vzdělání, humanitní vědě a institucím s ní spojeným i českému vlastenectví, zvláště tomu regionálnímu „lokálpatriotismu“, příliš nepřeje. Krásně to řekl před lety Fráňa Šrámek: „...tu harfu děd sem zavěsil, by tiše přebíral v ní vnuk.“ A další náš rodák, archivář František Dvorský, k tomu dodal bojovněji: „Byli jsme a budeme!“

Čerstvě zrestaurovaná záklopová deska dokládající založení statku

Foto: Zbyněk Krámek

Vzpomínka na Antonína Bocha

Antonín Boch

21. září uplyne 130 let od narození pana Antonína Bocha, který celý život učil na Obecné škole v Libošovicích.

Narodil se 21. září 1881 ve Škodějově v Podkrkonoší v dřevěné chalupě. Byl nejmladší ze čtyř dětí, rodiče se zaměstnávali drobným zemědělstvím a rodina žila velice skromně. Syna Antonína poslali rodiče studovat do Jičína na učitelský ústav. Každý týden putoval pěšky do školy s bočnickem chleba. Cesta mu trvala 8 hodin, je to asi 35 kilometrů. Na ostatní potřeby si vydělával kondicemi.

V roce 1900 ukončil studium maturitou spolu se 40 spolužáky a 16. října nastoupil na libošovickou školu. Podle vyprávění žáků – pamětníků měl rád své žáky, pomáhal potřebným a byl důsledný ve svých požadavcích. Sešity vzorných žáků uchoval doma na půdě celý život. Jako první v obci si koupil rádio, které pouštěl žákům z oken domu do zahrady. Sousedé i žáci ho oslovovali pane řídící, jak bylo tenkrát zvykem. V dobách tehdejšího učitelování byl samozřejmý požadavek všestrannosti ve vzdělání. Pan řídící hrál na housle v kvartetu s přáteli, režíroval ochotnické divadlo, řečnil na oslavách, včelařil, sadařil... Vedl místní Kampeličku, byl horlivým Sokolem a členem místních spolků. Inicioval postavení sochy Jana Husa před libošovickou školou.

Z rodné obce měl přítele Dr. Karla Farského, patriarchu československé církve husitské. Projeli spolu na kolech velkou část republiky. Budoucí manželka Milada proto měla zajímavou sbírku pohlednic. V roce 1909 založil rodinu svatbou s Miladou Luštickou, měli dcery Jarmilu a Miladu, syna Jiřího. Do první světové války narukoval brzy a rodina se dočkala jeho návratu z italské fronty po 4 dlouhých letech, mezi posledními vojáky.

Maturitní fotografie z r. 1900

Do Vysokého nad Jizerou jezdil každé prázdniny za sestrami, jejich dětmi a přáteli. Druhou světovou válku prožíval už jako penzista velice těžce. Pravidelně poslouchal londýnské vysílání rozhlasu, psal sousedům v němčině žádosti a pomohl před gestapem ukrýt hledaného učitele Lovického z Vysokého nad Jizerou. Pomáhal ve mlýně Podsemín panu Skálovi vést účetnictví.

Poválečnou situaci vykreslí úryvek z dopisu A. Bocha neteři z roku 1950 „*My stařečkové jsme chvála Bohu zdraví a pěkně nám ten život utíká. Dobře, že jsme si ani v odívání, ani ve stravování nezvykli na žádný přepych. Pohubujeme si občas, vzpomene, zda také vůdci pracujícího lidu musí tak se vším počítat jako my, ale dlouho nezdržujeme, abychom si nekazili dobrou náladu v jeseni svého života... Naši kulaci a kuláčkové jsou již s prací - kromě podzimního přeorávání - hotovi. Brambory, řepu sklídili bez brigádníků. Pro společný osev ani pro rozorání mezi nemají ještě pochopení, žádnému nepodařilo se dosud přesvědčiti je o výhodách zemědělské velkovýroby...*“

V té době byl zaměstnán v kanceláři Libeny, výrobní nábytku v Libošovicích. Volné chvíle trávil četbou a řešením svých oblíbených matematických příkladů, rovnic a záhad. Věnoval se s radostí dvěma vnoučkám a stále udržoval kontakt se svou rodinou v Podkrkonoší.

Zemřel 19. dubna 1954 ve věku 73 let a je pochován na hřbitově v Libošovicích.

Eva Komendová
vnučka

Jaroslav Seifert a Český ráj

(K 110. výročí narození Jaroslava Seiferta)

Ve vzpomínkové knize Všecky krásy světa připomíná Jaroslav Seifert, že jeho paní byla z Jičína, že kraj kolem důvěrně zná, že ho prochodil. Dokládá to i v kapitole Studánka a básník. Tím básníkem je Fráňa Šrámek a tou studánkou Roubenka v Pláňku. „*Básníkem je každý kraj jaksi dokončen. Básník bezpečně uhaduje tajemství jeho krásy a tuto krásu dozpívá*“ Seifert vzpomíná na své zastavení u Šrámkova hrobu: „*básníkův hrob je u zdi pod Humprechtem mezi stromy. Ach, to víte, že ty stromy šumí jako harfy. Když jsem vyšel ze hřbitova, měl jsem plnou hlavu Šrámkových veršů...*“, a s těmi šel kolem Semtinské lípy pod „ponurou Kost“ a Pláňkem k Roubence. „*Ale už zdaleka jsem pozoroval, že, ač od básnickovy smrti uplynulo už drahé času a dní, studánka má dosud plné oči slzí.*“ A opěvává i krásu Trosek: „*Jak vypadal tento hrad, se snad ani neví, ale jistě nebyl tak půvabný jako tyto trosky na dvou čedičových skalách vedle sebe. Podobá Trosek začíná ve chvíli, kdy hrad poborily hrabivé ruce švédských vojáků. ... Chtělo by se říci - dílo zkázy, zkáza to vlastně nebyla. Vytvořily malebný a neodmyslitelný monument.*“

Svou vzpomínkovou knihu psal v době, kdy ho trápila nemoc, kdy mohl chodit jen o francouzských holích, a ještě těžce, s velkou námahou. A tak se vracel do krásných míst naší země i našeho kraje alespoň ve vzpomínkách. Třeba i do hospody U zrcadlové kozy u Jizery cestou z Malé Skály k Turnovu. A stejně tak se vracel k velkým mrtvým. I v této době pro něho těžké (nejen z důvodů zdravotních) psal krásné a moudré verše svých posledních sbírek: „*K milionům veršů na světě / přidal jsem jen pár slok / . Nebyly o nic moudřejší než píseň cvrčků. / To vím. Odpuště mi. / Už končím. / ... / Věřím, že hledat krásná slova / je lepší / než zabíjet a vraž-*

dit.“ - „Milý Mistře, Vám není co odpouštět,“ chtělo by se říci. „Vy odpuště nám, jestli se někdy na Vaše knihy v našich knihovnách ukládá prach.“

Aleš Fetters

Na koho bychom neměli zapomenout na přelomu léta a podzimu ...

Před 160 lety (23. srpna 1851) se v Hronově narodil spisovatel **Alois Jirásek**. Svým rozsáhlým dílem oslovil několik generací čtenářů - milovníků naší historie. „Štěkot psů“ ještě osmdesát let po jeho smrti (zemřel 12. 3. 1930) dokládá, že jeho dílo není ještě mrtvé.

A můžeme ještě připomenout i architekta **Pavla Janáka**, tvůrce návrhu rodáckého pomníku na našem hřbitově. Zemřel 1. srpna 1956.

Před 110 lety, 7. září 1901 se na Malé Skále narodila spisovatelka **Jarmila Glazarová**, čestná občanka našeho města. V Sobotce jsme ji vítali mnohokrát, několikrát zahajovala krásnými slovy Šrámkovu Sobotku.

Jen o pár dní mladší byl **Jaroslav Seifert**, rodák ze Žižkova. Jeho vztah k našemu kraji i městu je obecně znám.

Ve stejný den jako Seifert (23. září), jen o čtyřicet let později (1941) se narodil režisér **Josef Kettner**. Potkáváme se tu s ním často, mladoboleslavský soubor nám tu zahrál už řádku jeho inscenací.

A ještě můžeme připomenout slavného herce **Zdeňka Štěpánka**, který vytvořil i několik rolí šrámkovských. Narodil se 22. září 1896.

/AF/

Na Benešově

Karol Bílek

(pokračování)

O kousek výš byla bačkorářská dílna fotbalového funkcionáře pana Heinzla, kde bydleli i Jandovi a pak Jeníčkovi. Pan Janda byl výborný divadelní ochotník, dcera Růženka a syn Tonda patřili k našim kamarádům. Hned v sousedství měl řeznický krám pan Antonín Javůrek. Když jsem tam byl poprvé samostatně nakupovat jakousi uzeninu, dával mi nazpět drobné a já je nechtěl vzít, že mi máma řekla, že nesmím nic brát. Po zavření krámků si dům přebudovali Samšiňákoví. Vzadu za těmito domy u Spyšovské ulice bývalo proti sokolskému cvičišti tržiště.

V sousedním Mlčochově domě jsme zazvonili vždy, když se nám něco stalo s elektrikou. Pan Antonín Mlčoch to ochotně spravil. Byl původem Moravák, jako montér přišel za první republiky do Sobotky zavádět elektriku – a již zde zůstal. Jako národní socialista byl několik let členem MNV. Syn jezdil do boleslavské škodovky.

Další domek patřil ševci panu Václavu Kafkovi. Měl rádně proříznutý jazyk. Jeho nedávno zemřelá dcera Aninka byla po nemoci malá, ale veselá, hrála loutkové divadlo, napovídala v ochotnickém divadle, patřila k našim nejlepším přátelům a rádi jsme jí chodili pomáhat. Jaká byla legrace, když jsme jí na dům o jedné Šrámkově Sobotce pověsili vývěsní štít Hospoda u rodačky!

Vedle Kafkových končily domky za strouhou, tedy Klenicí, která sem pod silnici přitékala z druhé strany od Kubových. Koncem 50. let byla strouha zatrubněna a podle silnice zřízen chodník. Původně odděloval silnici od domků na této straně příkop.

U silnice se dále tyčila kovárna Matěje Macouna. Rádi jsme se tu zastavovali, dívali se na kování koní venku

pod krytým přístřeškem nebo v dílně na dmýchání pece či kování žhavého železa. Ale i kovárna ukončila činnost, mistr Macoun náhle zemřel a bydleli tu Chytří, nakonec dům přestavěl Mirek Sáčomský na penzion.

Následující malý domek patřil starému panu Rulcovi, patriarchovi ostatních benešovských Rulců – oba staré manžele pamatuji už jen matně.

To v sousedství jsem býval častěji a díval se, jak pan Hlubůček vyrábí provazy nebo ještě častěji, jak jeho žena Pavla mandluje. Hlučný dřevěný mandl jim zabíral půlku místnosti. Mistr Hlubůček chtěl v květnu 1945 stavět přes silnici barikádu. Domek později přestavěli manželé Hrdých.

A následovalo už jen zahradnictví Bílkových, náš dům a hospodářství dalších Rulcových. Pan zahradník Alois Bílek byl silně krátkozraký, ale úžasně pracovitý jako celá rodina. Rádi jsme jim chodili s bratrem pomáhat, hlavně na podzim jsme jim přes plot přehazovali shrabané listy ze zahrady, které dávali do kompostů. A ty máčienky paní Bílkové – nikdy jsem nejedl lepší! Snad jen ještě vzpomenu, že jsme přes plot hrávali s Radkem, Máňou Bílkovou a Jindrou Černou karty. A Máňa jednou jela s naší Dragou na vozíku po silnici od Lhotky, havarovaly a zlomila si ruku. Máňa Kopecká-Bílková patřila k nejmilejším žákyním máminým, která ji označovala za výbornou češtinářku a litovala, že nemohla jít studovat. Byla poštovní doručovatelkou. S manželem Vládou mámě hodně pomáhala v době jejího stáří, když jsme my, máminy děti, byly už pryč ze Sobotky.

U nás patřila k živnostenské tradici Benešova babička, výborná švadlena. Děda byl také vyučený krejčí, ale už před 1. světovou válkou začal Sobotce sloužit jako městský strážník. Toho jsem nepoznal, zemřel ještě před 2. světovou válkou.

U Rulců jsme zas mohli pozorovat průběh celého hospodářského roku.

Rozvážný podsaditý hospodář s opaskem pod břichem jezdil s párem kravek, k usměvavé paní jsme chodili pro vajíčka. A když se jim někdy porouchala pumpa, pouštěli jsme jim vodu od nás hadicí do různých nádob – pamatuji, jak jsem jednou seděl na hraniční zídce a hlídal tuto záležitost. Zajímavé bylo také ukládání snopů na patro velké stodoly a pozdější hukot mlátičky. Po smrti Rulcových koupili chalupu Jedlíčkovi.

K Benešovu patřil i „obecnák“. To byl nájemní dům postavený začátkem 20. let 20. století s tím, že až pomine bytová nouze, vybourá se pár příček a vznikne z něho městská nemocnice. Ale k tomu samozřejmě nikdy nedošlo. V domě bylo přes dvacet bytů, mj. zde žili z našich známých úředník boleslavské škodovky Toník Volf s manželkou a synem Radkem, listonoš pan Oldřich Černý s manželkou, dcerou Jindrou a synem Vladimírem, dále soudce pan doktor Harant, jehož syn Jožka byl krátce můj spolužák, než se odstěhovali do Plzně, švec pan Bázler, který nám jednou zabíjel králíka a zranil se při tom, náboženský myslitel učitel Jindřich Vaněk, úředník pan Chlumecký se syny Zdeňkem a Bědou, Roubalovi, Chovancovi, Branbergerovi, četník a pozdější tajemník MNV Stanislav Sluka s rodinou. Bydleli tu i Hurských, než postavili novostavbu Na Zadní – jejich dcery Olinka a Jiřka mívaly v těch letech krásné copy spojené do houpaček, což se mi moc líbilo. Dalším známým obyvatelem byl městský úředník a nakonec předseda MNV František Hejn s manželkou a třemi syny. Později tu měli byt i ředitelé školy Jiří Zlatník a soudruh Josef Paďour. Nejraději jsem sem chodil za panem řídícím Františkem Broučkem a za Kaňkovými, jejichž syn Jarda byl můj spolužák a dobrý kamarád. Jeho sestře Maruše jsme před okna stavěli májku. Obyvatelé „obecnáku“ se dost často měnili.

Jezdecký klub Sobotka

Alena Brixová s Desperadem na závodech v Pardubicích,...

Foto: A. Brixí

Foto: A. Brixí

... kde obsadili 4. místo z 21 startujících

Sezona 2011 v plném proudu

Sportovní sezonu jako první zahájili naši vozatajové sérií halových závodů, kde si vedl dobře Pavel Matouš s Delisou, když v Hradištku u Sadské vybojovali 3. místo. Otevřená kolbiště zahajovala svou sezonu 14. dubna v Národním hřebčině v Kladru-bech nad Labem, kde se konaly mezinárodní závody spřežení za účasti vozatajů z celé Evropy. Zde nás reprezentovala Alena Brixová s Desperadem. V těžké konkurenci si nevedla špatně a při svém prvním mezinárodním startu obsadila 14. místo z 25 vozatajů. Dále pak absolvovala závody v Semicích, kde byla sedmá. V Polici nad Metují se Aleně opravdu dařilo a získala 2. místo, když ji porazil pouze polský mistr světa Bartolomiej Kwiatek.

To, že se naše zástupkyně začíná prosazovat v mezinárodní evropské konkurenci, potvrdilo i 7. místo z Mezinárodních závodů v Nebanicích začátkem července, kde bojovali přední vozatajové Evropy. Byli zde zástupci Polska, Německa, Rakouska, Švédska, Dánska, Švýcarska a České republiky. Z Čechů byla Alena celkově druhá. Z těchto závodů vysílala ČT4 hodinovou reportáž a můžete ji vidět na <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10150302913-jezdectvi/21147129204/>. Od dubna jsou v akci také skokoví zástupci našeho klubu. Svou první životní závodní sezonu absolvuje klisna Kassia s ing. Ivem Brixí, kteří již dokázali vybojovat několik stuzek, včetně té nejcennější za vítězství v Horkách nad Jizerou. Veronika Havířová s Twist Runnerem získali 3. místo v hlavní soutěži v dubnu na domácím kolbišti. Vedlo se i Zuzce Hoškové s Erekcí na závodech v Páterově, kde obsadili 7. místo z 83 soutěžících.

O velikonočním víkendu jsme pořádali Jarní jezdecké závody, které byly provázeny dvěma rekordy. Tím prvním a velmi pozitivním byl počet startujících, který byl 242 dvojic z téměř celé ČR. A tím druhým, pro nás naopak velmi smutným, byl téměř absolutní nezájem z řad diváků – Sobotáků, ač počasí bylo přímo ideální. Doufáme proto, že si diváci na kolbiště opět najdou cestu a přijdou podpořit soutěžící při našich dalších akcích.

Naše další sportovní snažení a akce najdete na www.jk-sobotka.estranky.cz

Za JK Sobotka A. Brixí

Společenská oznámení

Blahopřání

70 let se dožil 3. července trumpetista České filharmonie Miroslav Kejmar. Kladenský rodák, vyrůstal v Sobotce, zde se začal věnovat hudbě a sem se stále vrací, nejčastěji koncertovat o festivalech Šrámkova Sobotka.

60 let oslavila 21. července ředitelka Státního okresního archivu Liberec Hana Chocholoušková, dcera soboteckého historika a archiváře Vladimíra Rudy. I ona se věnovala minulosti Sobotecka, zvláště v předhusitské době.

Oběma srdečně blahopřejeme!

Redakční rada

Jubilea

18. 7. 2011 se dožila krásného věku 96 let paní **Vlasta Kubů**, jedna z nejstarších obyvatelek Sobotecka. Již 3 roky je upoutána na lůžko. Bydlí u dcery, která se i s manželem o maminku vzorně stará. Paní Kubů má vždy radost, když přijdou vnučky a pravnoučata.

27. 7. 2011 se dožil 90 let pan **Josef Svoboda**. Před 30 lety si koupili s manželkou domek v Sobotce, kde spokojeně žili. Pan Svoboda ovdověl, ale stále chodí mezi lidi. Donedávna jezdil autem. Každý den chodí na kafičko do oblíbené cukrárny, chodí mezi baráčníky a do kostela. Nyní poslední rok žije v DPS v Sobotce a líbí se mu tam. Pečovatelky domova se o něho starají. K jeho 90tinám mu rodina uspořádala oslavu. O vše se hlavně postarala vnučka Daniela. Sešly se děti, vnoučata i pravnoučata. Pográtulovat přišel i pan děkan. Bylo to hezké. Panu Svobodovi přejeme mnoho zdraví a hezkých chvil mezi svými nejbližšími.

Oběma uvedeným jubilantům jen to nejlepší co je možné přát, zdraví a pohodu.

Hana Rulcová

Kulturní kalendář

2. 7. 1611 zemřel kněz Jiřík Syrus Hořícký, který působil i v Markvarticích.

6. 8. 1831 se narodil sobotecký děkan Vojtěch Beitler.

23. 8. 1841 se narodil v Mrkvojedech český politik František Tomášů.

22. 8. 1851 se narodil v Hořicích turnovský fotograf Jan Šimon, autor četných snímků z Kostecka.

23. 7. 1861 se narodil sobotecký děkan Josef Koláček.

2. 8. 1861 se narodil zakladatel lavické školní kroniky Ludvík Krix.

19. 8. 1881 zemřel pražský vysoký policejní úředník Václav Ort, rodák ze Sobotky.

14. 7. 1871 zemřel sobotecký básník Václav Šolc.

11. 7. 1891 se narodili politik se soboteckými rodovými kořeny Zdeněk Fierlinger a významný grafik našeho kraje Vladimír Šilovský.

2. 8. 1901 se narodil turnovský malíř a grafik Karel Kinský, spolupracovník ZŠS.

6. 8. 1901 se narodil spisovatel František Hampl, autor povídek o J. L. Turnovském.

21. 8. 1951 zemřel učitel a regionální spisovatel Václav Lemberk.

16. 7. 1981 zemřel učitel a odbojář Josef Macoun, dopisovatel ZŠS.

5. 7. 1991 zemřel dolnobousevský učitel a sportovec František Jeleček.

Opustili nás navždy

červen

Dne 21. června zemřela po těžké nemoci ve věku 55 let paní Věra Opočenská ze Sobotky.

Dne 26. června zemřel pan Antonín Hoffman, rodák ze Sobotky.

červenec

Dne 4. července zemřela paní Marie Javůrková, rozená Syrovátková, ze Sobotky.

Dne 5. července zemřela ve věku 78 let paní Anna Konečná ze Sobotky.

Dne 14. července zemřela v pozhnaném věku 99 let paní Anna Drahoňovská z Lavic.

Dne 16. července zemřel ve věku nedožitých 59 let pan Miroslav Rejman, elektrikář ze Sobotky.

srpen

Dne 8. srpna zemřela v pozhnaném věku 91 let paní Anna Brixová, rozená Šimůnková z Vesce.

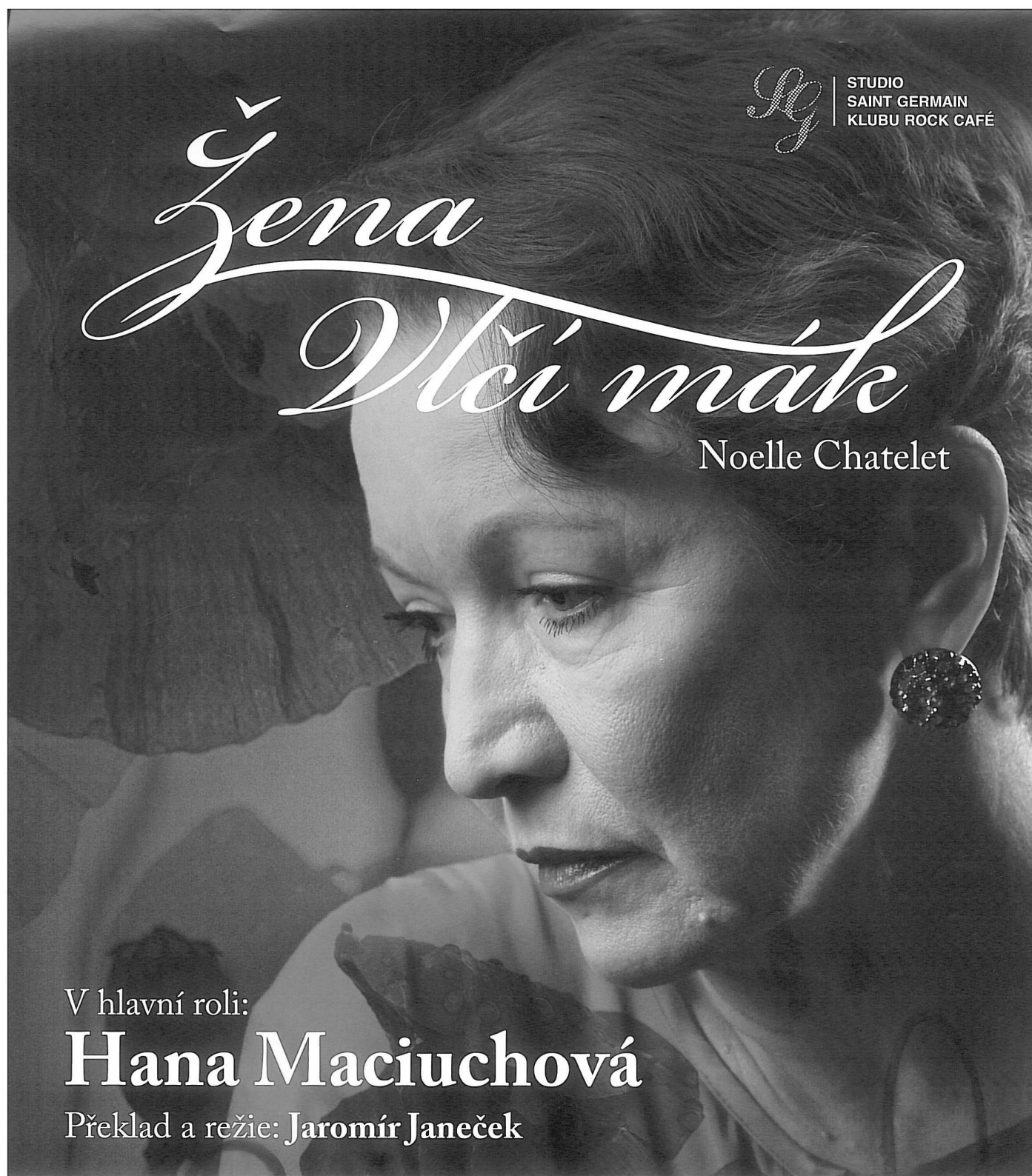
Vzpomínka

Dne 31. července 2011 uplynulo 100 let od narození paní **Anny Havlíkové ze Sobotky**.

Vzpomíná rodina Kubcova a Havlíkova

Dne 17. července uplynulo 16 let od úmrtí pana **Jiřího Černého z Oseka**.

Stále vzpomínají manželka, syn Jiří s rodinou a syn Zdeněk

*Žena
Dvě mák*

STUDIO
SAINT GERMAIN
KLUBU ROCK CAFÉ

Noelle Chatelet

V hlavní roli:
Hana Maciuchová
Překlad a režie: Jaromír Janeček

30. září 2011 v 19:30

Městské divadlo Sobotka

Vstupné: 220,-

Rezervace vstupenek: Městské informační centrum Sobotka, tel.: 493 571 587

OS JARMARK
MĚSTO SOBOTKA
pořádají

23. SOBOTECKÝ JARMARK a FESTIVAL ŘEMESEL 20. SRPNA 2011

Městský park	Náměstí
9.00 Loutková pohádka pro nejmenší	9.00 Valanka – dechová hudba z Dobrušky
10.00 Řehečské kvarteto	10.15 POUTA – folk z Pardubic
11.00 Valanka – dechová hudba z Dobrušky	11.15 New dixie Liberec
12.15 Zhasni – folk/rock/pop	12.00 Lentilky – sobotecké mažoretky
13.15 Paduana Hispanica historický flétnový soubor	12.10 Novopacké mažoretky
14.00 Kejklíř Vítek – žonglování pro děti	12.15 New dixie Liberec
14.30 Modrý kšandy – country	13.00 HB Trio – rock, bigbit
15.50 HB Trio – blues	14.30 Jaroslav Uhlíř
	16.00 Toxique
	17.15 Eva Pilarová
	18.15 Prague Conspiracy
	19.30 Kočky neberem
	21.00 Piráti z Karibiku ohňová show
	21.15 Kočky neberem

+ PÁTEK 19. SRPNA (Náměstí)
19.30 Vaťák
revival skupiny Kabát

www.sobotecky-jarmark.cz

Celodenní vstupné 80 Kč
Děti do 120 cm ZDARMA

ZÁMEK HUMPRECHT a město Sobotka

Šárka SVOBODOVÁ Zdeněk HALÍŘ
Jan HALÍŘ Vladimír KUŘÁTKO

vás srdečně zvou
na výstavu FOTOGRAFIÍ

**ČESKEM
KŘÍŽEM
KRÁŽEM**

VERNISÁŽ v neděli 28. srpna od 15.00 hod.

Otevřeno: ÚT - NE 9.00 - 17.00 (v září 9.00 - 16.00)
VE VĚŽI ZÁMKU

výstava potrvá do 30. září 2011

INZERCE VE ZPRAVODAJI ŠRÁMKOVY SOBOTKY

Forma a ceník inzertního rámečku:

- 120 mm x 180 mm (polovina strany ZŠS na šířku) 1 000 Kč
- 120 mm x 90 mm (čtvrtina strany ZŠS na výšku) 500 Kč
- 60 mm x 90 mm (osmina strany ZŠS na šířku) 250 Kč

Pokyny pro inzerenty:

- Inzerce dodat nejpozději v den uzávěrky na adresu mks@sobotka.cz - formát .doc, .pdf nebo .jpg
- Platbu lze uskutečnit hotově nebo na fakturu
- Další informace na tel. 493 571 618

Zpravodaj Šrámkovy Sobotky vydává MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO SOBOTKA

nám. Míru 3, 507 43 Sobotka, tel. 493 571 618 • e-mail: mks@sobotka.cz • www.sobotka.cz

Odpovědná redaktorka: Lea Vejclová

Redakční rada: K. Bílek, P. Havlová, J. Janatka, A. Pospíšilová, M. Sekerová

Grafická úprava a tisk: RK TISK, Hradecká 1130, 506 01 Jičín, tel. 493 546 911-19, e-mail: rktisk@rktisk.cz, www.rktisk.cz

Podávání nov. zásilek povoleno ČP, s.p. - OZ V. Čechy

č.j. P/2 -1440 / 98 ze dne 3. 3. 1998 • ISSN 12 12 -7906 • MK ČR E 11 563

Uzávěrka dalšího čísla 30. 9. 2011